

AQUILA

TÚLLÉPÉS

Avilai Szent Teréz
Templom
1515 → 2015

AZ AQUILA

Negyedévi folyóirata

2020/4

november

TÚLLÉPÉS

7. évfolyam 4. szám

Megjelent: 2020. NOVEMBER 1.

Az AQUILA katolikus közösség negyed- évi folyóirata

A kizárólagos materiális gondolkodáson túllépve: lelkiesség, spirituális kultúra – filozófiai, teológiai, pszichológiai, szociológiai, művészeti és egyéb tudományos megközelítésben.

Megjelenési gyakorisága: Negyedévi folyóirat

A folyóirat régi példányai az archívumban megtalálhatók.

Nemzetközi azonosítószám: HU ISSN 2064-7700

A Túllépés bankszámlaszáma: UNI-CREDIT bank

10918001-00000038-58540003

Alapítás ideje: 2014. július 1.

Tartalom

Kedves Olvasóink!	4
LÉLEK ÉS TÚLVILÁG LÉTÉNEK „BIZONYÍTÁSA”, INDIRECT MÓDON.....	6
Az elmélkedésről, transzcendens élményekről, valódi tapasztalatokról, lélekről és Istenről szóló írás, mely új megvilágításba helyezi például az agy szerepét is.	
ISTEN MEGBOCSÁT - VAGY MÉGSEM?	14
Ember-ember és ember-Isten kapcsolatban a megbocsátás eltérő jellegét, a bűnbocsánat szentségét, Isten megtisztító kegyelmét elemző gondolatok.	
ARANYKOR ÉS AZ EMBER VAGY AZON TÚL	20
Hamvas Béla és Alexis Carell nyomán a régibb dicső emberről való gondolkodás és az azon túlmutató transzcendens isteni cél megvilágítása.	
EGY – vélhetőleg – FEL NEM ÁLLÍTANDÓ KARÁCSONYFA MARGÓJÁRA.....	27
A karácsonyfa jelentőségéről, összekapcsoló szerepéről, transzcendens szimbolikájáról szóló írás beleültetve a mai vírushelyzetbe, és egyben reakció is Bordeaux radikális baloldali polgármester kijelentésére.	
LÉT-KÉRDÉS, METAFIZIKA ÉS MISZTIKA KAPCSOLATA.....	33
A jelen vírushelyzet miatt újra aktuálissá vált a szakdolgozat néhány részlete: a lét-kérdés az ember életében, ebből pár fejezet szól a krízisről, és annak Istennel való megéléséről.	

Kedves Olvasóink!

Szeretettel köszöntjük Önöket, s reméljük, hogy sok kellemes, gondolkodással töltött időt szerzünk Önöknek, és idővel egyre több olvasónk lesz. *Elindult a hetedik évünk.*

Miért indítottuk el ezt az eleinte negyedévente (majd terveink szerint sűrűbben) megjelenő elektronikus kiadványunkat?

Az ok a kiadó AQUILA Közösség lelkiségéből fakad. Mi 35 éve vagyunk katolikus közösség, mely eddig sokféle működési formációt is létrehozott, és fenn is tart.

Ami a cikkek tartalmára vonatkoztatott igényünk: újszerű, valós értéket hordozó gondolkodás jellemezze, és csakis a végső igazsághoz közelítő, kereső elképzelés érvényesüljön. A cikkekért nem tudunk fizetni, ahogyan az olvasásuk is ingyenes.

Keressük a spirituálisan is korrekt, univerzális szintet jobban megközelítő, teljes körű tudományos gondolkodást, nyitottságot, bátorságot, hogy minél jobban megismerhessük az embert, a földi létet és az univerzumot.

Célunk az emberi kultúra, a tudományos élet kitágított gondolkodás felé való rehabilitációja. Joseph Ratzinger szavaival élve: *„Senki sem állíthatja azt, hogy ő a szó igazi értelmében „tudja”, hogy Isten nem létezik. De felállíthatja azt a hipotézist, hogy nem létezik, s ebből a tételből próbálhatja megmagyarázni az univerzumot.”* (Krisztusra tekintve) Mi azt látjuk, hogy a jelenlegi tudományos élet megnyilvánulásai szinte csak földies, materiális szempontból próbálják megérteni, megélni a világot. Az így (meg)magyarázott földi világ jelenségei nagyon sok esetben – jelenleg még felmérhetetlenül, vagy be nem vallottan – téves következtetésekre vezethetnek. Pl. A világ keletkezésének módja, oka. Vagy az ember megjelenésének ideje, hogy miből és hogyan alakult ki, más bolygókon, más életek keresése, a kizárólagosan szén alapú gondolkodás is nagy hiba stb.

Az AQUILA feladatának tekinti az emberi felfogás horizontjának a felfoghatóság határáig való tágítását, amit szerintünk folyamatosan feszegetni, nyújtani, bővíteni lehet.

K. Jaspers gondolatai: *Az egzisztenciális embernek mindig úton kell lennie, nem merevedhet meg dogmatikus igazságokban (...) mindig nyitva kell állnia és tanulékonynak kell maradnia, készen arra, hogy megvitassa az ellenkező álláspontot, mindig tudatában annak, hogy a vándorló embernek nincs végleges igazsága.* Nyíri T.: Filozófiatörténet (1983), 14.2.2. fejj., 446.o.

A TÚLLÉPÉS kiadvány a kedves Olvasóktól az elmélyült olvasást várja. Az AQUILA nyitott minden újat hordozó elmére, elfogadjuk és közöljük a beadott cikkeket, ha a Szerkesztő Bizottságunk jóváhagyja.

Minket Istenen kívül senki sem működtet, és szabadok vagyunk mindenféle földi érdektől, nem fogjuk sem politikai, sem semmiféle más érdekből cenzúrázni a beadott cikkeket. A közlés legfontosabb kritériuma elsősorban az, hogy a fenti szelvényben íródott-e a mondandója, megfelel-e ennek a kitágított horizontnak, megfogalmazása és mondandója tekintetében megfelelően igényes-e, hordoz-e logikát, újszerű gondolkodást. Nem számít a szerző vallási és politikai hovatartozása, ha nem támadja az Istenhitünket.

Semmiféle erőltetett, igazi értékeket nem hordozó, plágiumgyanús terméket sem fogadunk el!

Egyéniségek írásai kellenek.

M. Blondel

*Minél többet tud az ember,
minél többje van, minél több ő maga,
annál inkább tudatára ébred annak,
hogy nincs semmije, nem tud semmit,
hogy nem az, amit akar.*

Pável Márta

LÉLEK ÉS TÚLVILÁG LÉTÉNEK „BIZONYÍTÁSA”, INDIREKT MÓDON...

Megpróbálom ebben az írásomban is leírni, amit már hasonló cikkemben is megírtam - megjelent ugyanitt, a Túllépésben – az emberiség egyik legalapvetőbb gondját/tudnivalóját. Hiszen kétszer ugyanolyan nem fogok tudni írni, viszont ennek a témája fontos. Szükség van ennek a bizonyítására, hogy másképpen is nekifussak. Ahhoz, hogy Isten létét bizonyíthassam, azt szükséges elsősorban tisztázni, hogy van lélek, van tovább, nem halunk meg csak úgy.

Ezen kérdéseket többféleképpen szeretném megközelíteni. Jó lenne elérni, hogy velem együtt nyitottan gondolkozzanak el. Nem kell egyből becsukni az ajtót, mert próbálok logikus, bár sokszor indirekt, sőt misztikus bizonyítékokkal szolgálni. Felhasználom A. Besant teozófiai társulati művét (1) ¹, az idézetek tőle, ebből a művéből származnak, azzal együtt, hogy tudom, hivatalosan a keresztényeknek ez nem kedvelt írás, nem autentikus, mégis azt nézem, hogy részben a mi tapasztalataink szerint is és a józan ész szerint is helyenként igaznak bizonyul, bár nem teljesen.

Sok fogalmat is tisztázni kellene, pl. mi az elme, a tudat, a gondolat, ész stb. (Sajnos ebben az írásomban erre nem kerül sor.) Válaszolni kellene pl. mit tudunk arról, hol van a lélek, van-e valahol. Erről annyit: nincs helye, mert nem anyagi, pont ezért, meg mivel Istentől van, halhatatlan is.

A kérdésekre adott válaszok eddig az emberiség közmegegyezésén alapultak, amitől most kissé eltérek. A kérdések többségére

¹ Annie Besant: A lélek létezésének bizonyítékai Előadás (Chicago, USA, 1911.) MAGYAR TEOZÓFIAI TÁRSULAT

nem lehet a mai 3D szemléletben autentikusan válaszolni, mert amiről írok, az anyagtalan, hely és idő nélküli, így a mi fogalmainkkal lehetetlen válaszolni. Tehát a válaszáért transzcendensnek kell lenni, arra a gondolati sémára kellene eljönni az olvasónak, ahol a válasz megadható, de ehhez rugalmas és elfogadó elme kellene.

Engem az nem érdekel, nem is befolyásol, hogy évezredek alatt miket tévedtek, kiket vertek át különböző érdekek mentén, hogyan lett sekélyes a gondolkodás, és sehova sem vivő elméleteket ültettek az emberi tudatba. Az sem érdekel, kiket égettek meg, tagadtak ki, de az érdekel, hogy ki mond olyat, ami benne van a mi értékrendszerünkben, hozzá illeszthető, és így tudjuk, hogy igaz.

Az igaz, hogy senki sem tud/mond 100%-ig igazat, mert akkor Istennek kellene lennie. Az a jó, ha arra törekszünk, hogy minél kevesebbet közöljük magunkból, és minél többet abból a tudásból, amelyet Isten segítségével megkaptunk a misztikus életünk folyamán.

Bizonyítani a transzcendenciában lévő igazságot többféleképpen lehet, akkor is, ha most nem az egyházi bizonyításokat veszem alapul pl. istenérveket... Amit ki szeretnék emelni: a Szentlélek aktív működése sugalmazásokkal, amelyeket pl. elmélkedésekben vagy álmokban kaphatnak az emberek, reinkarnációs élmények. Vannak a halálból visszatérők vallomásai, de misztikusok által kapott üzenetek, tanítások alapján is „bizonyítékokat” kaphatunk.

Besant nyomán szinte direktnek tűnő bizonyíték lásd.: (1) *„...a párizsi kórházaktól olyan orvosok állításaira, akik elmebeteg intézetekben működnek. Ha egy közönséges őrültet hipnotikus transzba tesznek, némely esetben intelligenciát és gondolkodó képességet nyernek. Amint ez az állapot elmúlik, ő újra őrült lesz, de hipnózis alatt értelmes gondolkodó volt.”*

Megint csak fel kell tenni a kérdést, hogy ki az őrült? Ez egy elég tág határ, mert ha azt nézzük, hogy Albert Einstein eperfagyit evett egy bizonyos pólóban, és fél lábbal ugrált a járdán, ez kicsit őrültnek hat. Viszont az őrült és a zseniális nincs egymástól messze..., az pedig zseniális volt, amit alkotott. Ebben az esetben mégsem mondhatjuk szokásos értelemben őrültnek. Ezt a szót nagyon könnyen kimondjuk, és nem tudjuk, hogy mi van mögötte. Valójában sokszor meg se tudjuk, mert az embereknek nincs idejük egymást megérteni, az orvosoknak sem a beteget...., jön a kalitka, amit ráhúznak, és a kórházak az orvosok segítségével jó mélyen leszedálják a pácienseket. Lehet, hogy aki „logikusan”² őrült, az valójában nem az, csak a többi nem fogja fel a jelenséget. Ezek után kevesen állnak ki a buta tömeg elé. Normalitásának megkérdőjelezése nélkül ki mondaná el: pl. nekem ezt mondta Jézus Krisztus, mert én beszélgetek vele. Ki mondaná el a bárdolatlan tömegnek, hogy megtapasztaltam a túlvilágot, bizonyos elmélkedő módszerekkel megéltem többször is a halált, rendszeresen kapcsolatot tartok az eltávozott lelkekkel stb., így bizonyos vagyok a lélek voltában, s Isten mindenütt jelenlévő voltával. Persze ha jól belegondolok, most is ezt teszem, de reménykedem benne, hogy az értelmesebb, befogadóbb, lelkileg legintelligensebb réteg olvassa az írásomat.

Bennem is felmerült az a felismerés és kérdés is, mit tudhat az agy, mert amikor szinte teljesen kiiktatjuk a tudati működését, akkor felszabadul, kinyílik a másik lét, ami egy idő után sokkal valóságosabb, mint ez, ami már csak árnyékvilágnak tűnik sok tekintetben. Kellő gyakorlással Isten segítségével az ember tudati működése sokféle és egyidejűleg több szinten is működő lehet. (Tudom, most sokan feljajdulhatnak – miket írogatok –, de ez van, nálunk ez már 30 éve így működik, és senkinek nincs baja az elméjével, nem szednek ilyen jellegű gyógyszereket, s

² Értem ez alatt, hogy pl. skizoidnak tűnhet, teljesen furcsa, de logikus dolgokat beszél, egész pontosan tudja helyét, akár több dimenzióban is van egyszerre, amit csak ő észlel.

elég vidámak vagyunk.) Ismétlem, nem félek, senkinek sem akarok Istenen kívül megfelelni. Meggyőződésem, hogy aki buta az nem tudja, hogy buta (az ilyenek állandóan szerepelnek – tele van a TV is velük –, üres kalász is fenn hordja a fejét...), folyamatosan mondják a magukét, ömlik ki a sötétségük...! Ha elmondjuk nekik, mi a valós helyzet velük, el nem hiszik, viszont akár perelni is fognak...! Nos, Isten ismerete is ilyen. Ha valakinek a rezgései csak alantasabb világokat észlel, ergo a 3D-t, az olyan, mint a kúti béka, aki nem hiszi el, hogy ezen kívül is van más. Hiába magyarázzuk az ilyen embereknek azt a világot, amit magasabb, finomabb rezgésekkel lehetne érzékelni, soha nem fogja megérteni. Pont ezért azt vallom, amit Krisztus is tett, Ő senki után sem futkosott, megvárta míg hozzá jönnek, kérlelik, akkor segített, de Ő nem ment összetoborozni az embereket. Ő pontosan jól tudta, akinek a hegedűjén húrok helyett hajókötél van, azon nem lehet játszani. Csak arra alkalmas, finom, érzékeny húrokkal, szerkezettel bíró, ergo olyan emberek érthetik ezt meg, akik már megfinomodtak, érzékenyítettek lettek. Örültem, amikor Besant írásában is hasonló dologgal találkoztam.

(1) *„Mi képesek vagyunk tudatunkban többet produkálni, mint amit agyunk kifejezni enged; és így arra a meglehetősen meglepő következtetésre jutunk, hogy az agy a tudatnak egy korlátozása, csak részben eszköz, és nem termelője a gondolatnak. Vagyis teljesen visszafordítottuk az anyagi, materialista felfogást. Ahelyett, hogy az agy gondolatot termelne, a gondolat részben fejezi ki magát az agyon keresztül. Amennyi át tud jönni, az átjön, és a maradék ez idő szerint kifejezetlen marad, de nem nemlétező.”*

Ha olyan mély hipnózisokról (vagy akár meditációról) beszélünk, amelyek által transzcendens élményhez juthatunk, akkor valóban azt tudjuk megállapítani, hogy ha az agyunk a gondolataival

össze-vissza csapkod, nem tudjuk a mély élményeket megélni, mert valóban az agy a tudatnak egy korlátozása, ahogy a fenti idézetben is van. Ugyanis soha nem jutna olyan dolog eszébe az embernek, amit mi meditációs állapotban Istentől megtudunk. S ez logikus is, mert pl. soha nem megyek el oda, amiről nem is tudom, hogy van, vagy hol van, itt pedig az ellenkezője zajlik le. Egy-egy ilyen mély élmény után sokszor szinte érzi az ember milyen buta, mennyit nem tud, hogy erre miért nem gondoltam, ami most már milyen egyértelmű és logikus. Sokszor csak bambán néz maga elé az ember ilyenkor, és azt mondja, hogy ez mekkora igazság, s milyen evidens! Bizonyossá válik, hogy elmélkedésben olyan infókat kapunk, ami nem lehet az agy terméke, mert akkor normál ébrenléti állapotban is ez lenne. De nem! Inkább az látszik, hogy ilyenkor a lecsendesített agy nem zavar, és teljesen más, sokkal gyorsabb, okosabb, finomabb dolog működik. Nekünk az a meglátásunk, hogy az ember halhatatlan része, a lélek jut ilyenkor „szóhoz”, csatlakozik az örök Léthez, Istenhez, és Ő segít minket a tisztánlátásban, nevelésünkben, okosításunkban. Egy-egy meditációban sem idő, sem hely nincs, minden akadálytalanul át lehet hatolni bármikor, bárhol is volt, van. Sokszor azt hisszük, hogy órákat voltunk odaát, annyi minden történt, és kiderül csak 5-10 perc volt. Ez egy teljesen másik, nem anyagi „kamra”, ami van, működik, de hogy hogyan, az még nem felderített.

(1) *„Ha tehát képesek olyan sebességgel gondolkozni, amely meghaladja gondolkozási képességüket az agyban, úgy ez azt jelenti, hogy intelligenciájuk valami finomabban működik, mint az agy.”*

Én ezt nem intelligenciának hívnám, hanem a lélek érzékenységeinek, nyitottságának, sőt isteni kegyelemnek, mert tapasztaltam szerint nem mindenki képes ezt megtenni, sőt nagyon ke-

vesen. Van, akinek sikerül, tudja, de nem tudja beépíteni, tartósan megélni, s így hullik vissza a sűrű földi létbe erről az útról.

(1) *„Bármilyen is az a közeg, nagyon különbözik az agy ideganyagától.”*

Azt vélem, ez a megkapott tudás nem hantolódik el a sírral, hanem lélekben van, így is távozik. Ez az, amit magunkkal tudunk vinni, ezt tudjuk magunkkal vinni! Mivel ez független az anyagi világtól, sajátosságunk, de többségben mélyen eltemetve van bennünk.

(1) *„A reinkarnáció értelmes filozófiájának feladása, vagyis a lélek előzetes létezésének tagadása a leghalálosabb csapást mérte a lélek halhatatlanságában való hitre. Így annak megnyilvánulását a testtől függve tételezzük, azaz hogy a testtől függ további fennmaradása.”*

Ezzel is maximálisan egyet értek, főleg hogy még K. Rahner sem emelt ellene kifogást, ha nem végtelenségig folytatódna, ezt mi is így hisszük. Ezáltal nem kevesebbek, hanem mélyebb hitű keresztények lehetnének (minden ezt ellenző füzetke ijesztetése ellenére, ami az ismeretek hiányát mutatja), akik ezt hiszik, mert ez csak Isten malmára hajtaná a vizet. Mindenki, aki hiszi a reinkarnációt, a lelket, az Istent is hiszi, mert megtagasztalja, és logika szerint nem is lehetne másként. Ha más haszna nem lenne, akkor félne az ismétléstől, s ez elgondolkoztatná őt..., ki akarna újból a földi létben szenvedni..., jobban fél a bűnei visszahatásától, s – remélem – ez visszatéríti az Isten felé. (1) *„Találtam itt valamit, ami magasabb, több mint az elme. Hogy fogok rájönni, hogy mi az?...Meditációra vonatkozó szabályokat fog találni, tanulmányozni, gyakorolni, és akkor az történik, hogy mindennapi meditációval az elmén-túli tudat mind erősebb lesz, és mindinkább bebizonyítja jelenlétét, úgyszólván megnyilatkozik, míg végül az egész tudat központja feljebb tolódik, és az ember rájön, hogy ő egyáltalán nem az elméje, ha-*

nem annál jóval több. Akkor elkezdi olyasmit észlelni, amit az elme sem tud észlelni, tudatos lesz olyan gondolatokról, amiket az elme nem képes helyeselni, és néha leáradnak olyan gondolatok, amik uralkodnak az értelmén, és amiket az értelem nem képes megmagyarázni, bár felfogja, hogy igazak, amikor eléje tárulnak.” Szerintem ez a lélek működése, ahogy a földi, materiális szinten "szóhoz juthat" a kapott élmény..., úgy durvul, bomlik le, arra a színvonalra, ahol közlik. Érdekes megfigyelni az elmélkedési élményeket, csak azok értik igazán, akik velünk elmélkednek, itt félszavakból is meg lehet egymást érteni, de a többiek csak úgy-ahogy, nem teljesen fogják fel. Ami még durvább, ha az ember egy igazi misztikus írást olvas, pl. A. Szt. Terézét, akkor szinte elkeseredik. Elsőre pont csak annyit ért meg, ahol Ő is van, ha tovább fejlődik a misztikus úton, olyan rejtelmi jönnek elő Teréz írásának, hogy csak pislog az ember. Eddig is ezt olvastam, de nem érthettem, mert nem voltam azon a szinten, s ez így van jól, így nem szórunk disznók elé gyöngyöt.

Ha most egy kicsit ugrunk, akkor akár át is értékelhetjük, mi kik vagyunk.

(1) „Én vagyok az élő tudat. Az a test, amit elhagytam csupán ruha, amelyet hordtam. Az nem én vagyok, nem én magam, az nem vagyok én, én itt vagyok, azt levetettem, megszabadultam tőle, szabad vagyok.”

Ezt a felfogást a katolikus teológia erősen ellenzi, s ha az indokot hozzáteszi, akkor arra kell rájönnöm, hogy több előző dogma is ide vonatkozik.

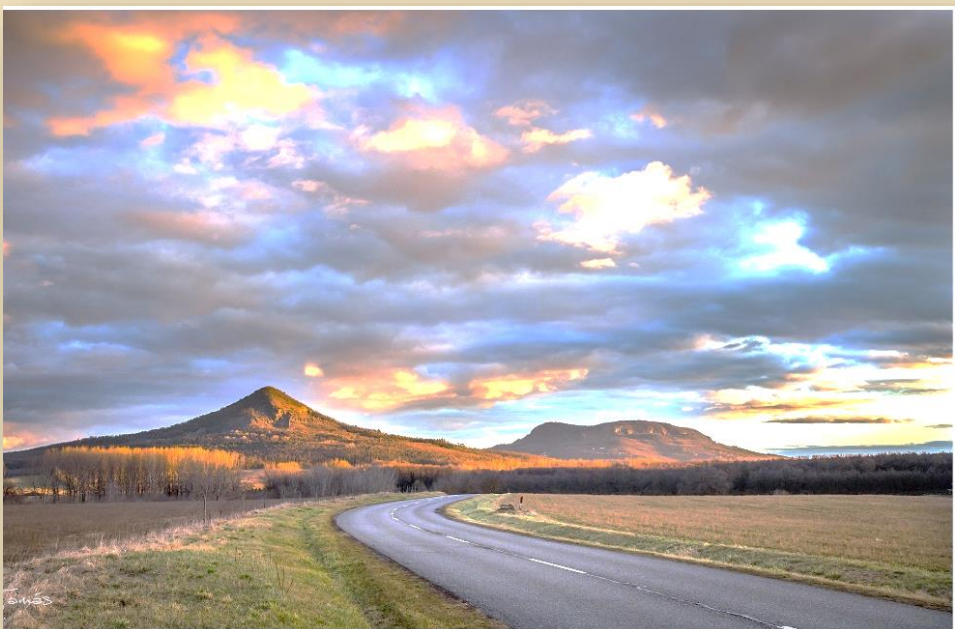
De ha a reinkarnációs felfogást is figyelembe vennénk, akkor nem akkora a tragédia, hogy a testet levetett ruhának vesszük, ami ha beteg, elkopott, felveszünk egy másikat. Logikus és többek közt az elmélkedési tapasztalatok is igazolják. Igaz, ez az emberi tudatban sok mindent átdolgozna – ami nem is ártana... – pl. a külsőségben való elmerülést, a gátlástalan, rossz tettek

halmazának is megálljt parancsolhatna stb. Mikor az ember mély meditáció után különös dolgokat tapasztal eleinte kissé furcsa lesz minden.

(1.) „Első alkalommal lehetséges az ijedtség érzése, vagy a csodálkozás, hogy mi is ez a különös dolog, ami történt, de miután ismétlődik nap-nap után, heteken, hónapokon, éveken át, ez a tudat a testen kívül valóságossá válik, valóságosabbá, mint az a testen belül. Amikor visszatér a testbe időnként, a lélek azt tapasztalja, hogy a testbe belépni olyan, mint börtönbe menni, mint a friss levegőt elhagyva pincébe vagy sírboltba szállni...”

Talán nem ennyire rossz, mint ahogy Besant leírta, de valóban sokszor úgy van az ember ezzel, hogy minek visszamenni, itt nagyon jó, semmi gondom, nem fáj semmim sem, végtelen érzetem van, de aztán... jön a test.

(1) „Amint meditáló emberré válnak, az a magasabb élet élénk, valódi életük lesz, és a fizikai élet valamiféle álom, amit illúzió-nak ismernek el...Ekkor ráékszmelünk, hogy mi magunk vagyunk az az élő, tevékeny, hatalmas, észlelő intelligencia, aki előtt a világok nyitva állnak, akiknek a mennyország a szülőföldje, a

természetes és jogos lakóhelye.” Inkább azt mondanám, ha jól elmélkedik valaki, pontosan tudni fogja, hol és miért él épp akkor – nem keveri össze a kettőt, mert akkor könnyen pszichiátriai eset lesz belőle... –, abban a létben, s melyik most a kiküldetési helye, tudnia kell, melyik csak látogató cédulás állapot.

Tapasztalatunk szerint a meditáció teljesen átformál, átalakítja a gondolkodást, a felesleges dolgok kihullnak, nevetségessé válnak, és Isten körüli dolgok valóságosakká lesznek. (1) „*A meditáció az embert hatásosabbá, éberebbé teszi, nem kevésbé elevenné, nem vakká, hanem figyelmesebbé...*” lesz.

Írásom feltett célja a lélek örökké való létének és Isten mindent betöltő voltának ismertetése. Remélem, meggyőző voltam, és elgondolkoznak az olvasottakon.

Varga Péterné/ Pável Márta, katolikus hittanár, az AQUILA Párt elnöke, 40 éve az AQUILA kat. közösség létrehozója és vezetője. Két könyve jelent meg (Akinek füle van a hallásra, az hallja meg, valamint A misztikus teológia alapjai) és egy Hazafelé címmel folyamatban van. Publikációi megtekinthetők a www.aqp.hu, AQUILA Magazinban és a Túlélés n.é. lapban, valamint a blogokban.

Szeibert Márton

ISTEN MEGBOCSÁT - VAGY MÉGSEM?

Tudatosan provokatív és figyelemfelhívó cím. Szeretném kicsit kielemezni a kérdést, egyáltalán mit jelent a megbocsátás Isten részéről.

A megértést segítő, kezdjük az elején: az ember-ember közötti megbocsátásról. Valaki - mondjuk "X" - megbántja a másikat - mondjuk "Y"-t. Később X jobb belátásra tér, elszégyelli magát, bántja a dolog, ezért bocsánatot kér Y-től, remélve, hogy az majd nem haragszik rá, és ismét jó barát

tok lesznek, akik szeretik együtt eltölteni az időt. Ha Y valóban képes lesz megbocsátani X-nek, akkor az azt jelenti, hogy már nem haragszik rá, képes túllépni a fájdalmakon, amiket X okozott neki.

Bele tudjuk helyezni a végtelen, időtlen, minden szereteten túlnövő Istent Y szerepébe? Én nem. Isten ugyanis nem haragszik, Istennek nem kell túllépnie semmin. Amikor a tékozló fiú hazafelé tart, Isten megvárja, hogy bocsánatot kérjen tőle a fiú, vagy inkább egyből elé siet? Igen, egyből elé siet, mert folyamatosan túláradóan szeret, nem nézi a korábbi rosszat, hanem örül annak, hogy végre hazatért az elveszett bárány. Akkor mégis miről beszél az Egyház 2000 éve, és mi a bűnbocsánat szentsége?

Én úgy képzelem, és itt is a tékozló fiú történetére alapozok, hogy amikor bűnt követek el, azaz olyan dolgot teszek, ami a disznók közé juttat. Már csak a moslékból szeretnék jóllakni, és ebben a mocskos állapotban felismerem, hogy honnan süllyedtem idáig... Elindulok visszafelé, és teljes szívvel kitárom magam Isten előtt, és neki adom magamat, akkor az ő végtelen kegyelme lemossa rólam azt a sok-sok koszt, amit összeszedtem, ami miatt a sárral egyenlőnek néztem ki. Így a szabad akaratomat ismét az Úrba helyezem, és ezzel Ő a végtelen fényével be tud áradni a lelkembe, és újra csillogó gyémánttá tisztít engem. A tékozló fiú történetében ez úgy hangzik el, hogy ráadták a legszebb ruhát, gyűrűt húztak az ujjára és sarut a lábára.

Ez alapján a megbocsátás szentsége azt jelenti, hogy az ember felkelti magában a bánatot, teljesen Istennek adja magát, leborul előtte, és így képessé válik arra, hogy befogadja az Isten végtelen kegyelmét, ami soha nem volt elzárva tőle, hanem az ember zárta ki azt. Úgy érezheti ezt az ember, hogy Isten "megbocsátott" neki, hiszen az ember érzi, hogy az Isten fénye

eltörli azt a sok nyomorúságot, amit összeszedett, és ez valóban kegyelem, valóban aktív mozgás az ember és az Isten kapcsolatában mindkét fél tekintetében, de semmiképpen sem olyan emberi megbocsátás, amit a fenti példában Y tett X felé.

Amikor elmegyek szentgyónásra, és rutinosan felsorolom a bűneimet, akkor megtörténik ez a kegyelem? Amikor kimászok a pöcegödörből, odakiabálok Istennek, hogy "bocsánat", aztán már fordulok is vissza a pöce felé, akkor én megtisztultam? Istennek nem kell megbocsátania, mert mint írtam, nem erről szól az egész, de én továbbra is koszos maradok, semmi nem változott. Aki tehát úgy képzei Isten megbocsátását, mint az ember-ember közti megbocsátást, hogy mondok pár kedves szót, mire a másik ember megengesztelődik, az nagyon téved, mert Isten soha nem engesztelődik meg, ő túl van ezen a fogalmon, a bocsánatkérésem semmit nem használt nekem, csak arra volt "jó", hogy elaltassam még egy kicsit a lelkiismeretemet. Isten nem megbocsát, hanem megtisztít, ha akarom és ha hagyom.

A tékozló fiú történetében, ahol valódi megtérés történt, ott mondhatjuk, hogy Isten "megbocsátott", eltörölte a koszt a lélekről, fényes ruhába öltöztette. Ezzel azonban azt is mondom, hogy Isten a végtelen és örök megbocsátás szelleme, és bárki élhet ezzel, aki végre megadja magát neki. De azt is mondhatom, hogy Isten nem megbocsát, mert ő nem túllép azon, hogy megbántjuk őt a bűneinkkel, hanem ő folyamatosan túl van a megbántáson, végtelenül magasabb, a szeretet elképzelhetetlenül magas fokán túláradóan van jelen. Fáj neki, amit ellene teszünk, mert szeret minket, és tudja, hogy magunkat sodorjuk a sötétségbe, de nincs szükség rá, hogy megbocsásson érzelmi szinten, mert túl van rajta, és nekünk kell a bűnbánatban ezzel a végtelen kegyelemmel találkozunk, hogy megéljük azt az isteni megbocsátást, ami szerintem túl van a megbocsátáson.

Itt eszembe jut Márta üzenete a megbocsátásról: <https://isten-az-egyetlen-remenyunk.eoldal.hu/cikkek/vasarnapi-gondolatok--isten-adta/megbocsatani-----70x7-szer-.html>

Márta cikkéhez kapcsolódva, amikor nem bocsátok meg az embertársamnak, hanem haragszom a másokra és zárványt képezek magamban, akkor én sem fogok tudni Isten elé teljesen mindent átadva, a lelkemet kinyitva leborulni, mert ez a zárvány zárva marad. Meg kell bocsátanom, el kell engednem. Érthető miért kéri ezt tőlünk az Isten. De talán az is látható már, hogy azért írom azt, hogy Isten nem bocsát meg, mert Istenben

nincs ilyen harag-zárvány, amit el kellene engednie. A zárvány, ami Istenben van, az mi magunk vagyunk, mi emberek, akik elzárkóztunk Isten elől.

Bocsássunk hát meg mindenkinek és kérjünk bocsánatot teljes szívvel-lélekkkel az Istentől, hogy ebbe a nyitásba Isten beáradhasson, "megbocsáthasson". Valójában ilyenkor nem történik más, mint befogadom a lelkem eredeti állapotát, befogadom a boldogság valódi forrását, az Istent. Visszaengedem magamba, hogy megszüntessem a magam által létrehozott zárványt. Isten az egyesülés örömeivel "szemléli" ezt a hazatérő tettünket. Ennek elősegítésére pedig folyamatosan küldi hozzánk a szenteket, hogy segítsen felrázni a görcsbe szorult lelkünket. Látni kell tehát, hogy az Isten-ember kapcsolatában a megbocsátás teljesen más értelmű és nem összehasonlítható az ember-ember kapcsolattal, hiszen az ember Istentől származik, nem pedig az embertől, így tehát az ember-ember kapcsolat csupán a vízszintes irányban mozgó részecskék súrlódása, míg az Isten-ember kapcsolatnál egy visszatérés van, egy függőleges irányú (dimenziókon átívelő) áramlás.

Bár egy ilyen hangvételi írásban a megbocsátásról való okoskodásba belefér az a mondat, hogy "Isten nem megbocsát...", mégis, amikor én, ember imádkozom Istenhez, akkor gyakran elmondom, "bocsáss meg Istenem!". Ez jól van így, mert az imában a lélek nyitja ki magát Isten felé, és amikor belátom, hogy milyen kicsi vagyok és mennyi rosszat tettem, és Isten mégis körülölel, akkor a hála és a bánat vegyes érzületében nyílik ki a lélek belső tüze. Emberi szavak formálódnak filozófiai fejtegetések nélkül, és Isten elárasztja a lelket erre a "bocsánatkérésre", ami az ember részéről nem más, mint egy őszinte önmegismerés, alázat, kinyitás, és Isten örök kegyelmének köszönhetően: egyesülés.

Ha tehát a fenti gondolatokat nagyon tömören össze szeretném foglalni, akkor azt mondanám: az Isten megbocsátása azt jelenti, hogy a mindenkire kiterjedő kegyelme folytán megtisztítja azokat a lelkeket, akik elindulnak Isten felé, és akik megadják magukat ennek a kegyelemnek, ami az Isten maga. Az ember részéről ez nem pusztán bocsánatkérés a szavak szintjén, hanem a lélek mélyéről induló megtérés. Jóllehet, amíg emberek vagyunk, ez sosem lesz tökéletes, így újra és újra a megtérés egyre magasabb fokaira kell törnünk.

Avilai Szent Teréz: Önéletrajz, XXXIII. fejezet *"Kénytelen voltam leülni, s úgy emlékszem, hogy még az Úrfelmutatást sem vettem észre, s a szentmisére sem tudtam odafigyelni, úgyszólván emiatt utóbb aggályaim is voltak. Elragadtatás közben úgy éreztem, hogy valami nagyon fehér és fényes ruhába öltöztetnek. Kezdetben nem vettem észre, hogy ki adja azt reám, de azután ott láttam a jobb oldalamon Miasszonyunkat, bal felől pedig az én Szent József atyámat, s ők öltöztettek így föl. Megértették velem, hogy most már megtisztultam bűneimtől."*

Eckhart Mester: Leválni a világról *"Minden létező a maga legsajátabb, természetes helyére törekszik. Isten legsajátabb, természetes helye pedig az egység, a színtisztaság: és ezek éppen abból adódnak, hogy leválok a világról. Így azután Istennek szükségképpen oda kell adnia magát a világról levált szívnek."*

A cikk írója: Szeibert Márton mechatronikai mérnök, az AQUILA Párt tagja, aki 13 éve végez önkéntes tevékenységet az AQUILA szervezésében. A teológia, filozófia a kedvenc hobbijai közé tartozik. Egyéb írásai az AQUILA Magazinban és a Túllépésben olvashatóak.

Márkus Edit

ARANYKOR ÉS AZ EMBER VAGY AZON TÚL

Az alábbiakban Hamvas Béla: *Scientia Sacra* és Alexis Carell: *Az ismeretlen ember* írásai nyomán arra a kérdésre próbálok választ keresni, hogy van-e lehetőségünk az emberben rejlő lehetőségeket tekintve visszatérni egy dicsőbb korhoz: az Aranykorhoz, létezett-e egyáltalán ilyen tökéletes korszak az

Emberiség történetében, s ha igen, a végső kérdés: elég-e oda visszatérnünk, vagy túl kell lépnünk ezen is.

Alexis Carell orvos *Az ismeretlen ember* című könyvében ma is aktuális megállapításokat fogalmaz meg az emberiségről és a tudományról. Mondandójából a világ megjavításának szándéka nyilvánul meg. Tudományos eredményeket tár elénk, s az összefüggések között kirajzolódik, hogy az emberben benne rejlik egy jól működő élet reménye, amely a Hamvas által megfogalmazott Aranykort idézi.

Az emberiség egy rossz gyerek mintájára kipróbálna mindent, amit nem szabad neki. Majd látva a bajt, amit okozott sírva szalad vissza anyjához, annak oltalmát kérve. Mikor megismertük az anyag összetételének és tulajdonságainak titkát, uralmat nyertünk majdnem minden fölött, ami a föld felszínén van, kivéve önmagunkat. [3.]

Az emberi lény megismerése a legnehezebb tudomány. *A tudomány nem dolgozik tervszerűen. A haladás véletlen föltételektől függ, például lángelmék születésétől, ezek szellemi berendezésétől és hogy milyen irányba fordulnak a kíváncsiságukkal. A haladást nem az a vágy teremti meg, hogy javítsunk az emberi lények állapotán. Az ember betű szerinti értelemben a föld porából van alkotva. Ez az oka annak, hogy élettani és szellemi tevékenységeit mélyenjáróan befolyásolják annak a vidéknek geológiai viszonyai, ahol él s azoknak az állatoknak és növényeknek a természete, amelyekből rendszeren táplálkozik. A test szerkezete és működései függenek attól is, hogy milyen elemeket választ ki a rendelkezésére álló növényi és állati tápszerekből. Valószínű, hogy a tudat minden állapotának megvan a megfelelő szervi kifejeződése. [3.]*

A harag, gyűlölet, félelem – ha ezek az érzelmek szokásszerűek – képesek arra, hogy szervi változásokat és igazi betegségeket idézzenek elő. Erkölcsi szenvedés mélyenjáróan megzavarja az

egészséget. A gondolat szervi bántalmakat okozhat. A modern élet ingatagsága olyan tudati állapotokat teremt meg, amelyek a gyomor és a belek ideges és szervi rendellenességeit hozzák létre. Ezek a betegségek majdnem ismeretlenek olyan társadalmi csoportokban, ahol az élet egyszerűbb és nem olyan izgalmas, ahol az aggodás kevésbé állandó. Hasonlóképpen azok, akik a modern nagyváros zshivaja közepette is megtartják benső békeségüket, immunisak az ideges és szerves rendellenességekkel szemben. Ez a különös működés, ez az éber önműködő gépezet teszi lehetővé az emberi létet a maga sajátos jellegzetességeivel. Ez az, amit alkalmazkodásnak neveznek. [3.]

Az egyéniség rányomja a bélyegét a test minden alkatrészére. Nagy járványok idején az emberi lények a maguk egyéni jellemvonásainak megfelelően viselkednek. Egyesek megbetegszenek és meghalnak. Mások megbetegszenek, de fölépülnek. Ismét mások teljesen immunisak. Akadnak olyanok, akik kis mértékben megkapják a betegséget, de nem mutatnak semmi specifikus tünetet. Tehát minden egyén más alkalmazkodási képességet mutat a fertőző tényezővel szemben. [3.]

A modern fogyasztói társadalomban a nagy tömegű tápszer- és gyógyszertermék – amelyek legalább is haszontalanok, de gyakran ártalmasok – a civilizált ember szükségletévé lett. [3.]

Az orvostudomány akkor fogja elérni legnagyobb diadalát, ha majd fölfedezi, hogyan adhat a testnek és léleknek természetes immunitást betegségekkel, fáradtsággal és félelemmel szemben. A modern emberi lények újjáteremtésénél meg kell kísérelnünk, hogyan adhatjuk meg nekik azt a szabadságot és boldogságot, amely a szervi és szellemi tevékenységek tökéletes egészségéből adódik. Még mindig úgy tekintjük az emberi lényt, mint egy rosszul megszerkesztett gépet, amelynek egyes részeit állandóan újra meg kell erősíteni vagy meg kell javítani. A férfiaknak és nőknek állandóan szükségük van apró javításokra, noha látszó-

lag jó egészségben vannak. De nem érzik magukat eléggé jól és nem elég erősek ahhoz, hogy teljes mértékben játszassák a szerepüket, mint emberi lények. A közönség fokozódó elégedetlensége, bizonyos mértékig, erre a bajra vezethető vissza. Az orvostudomány nem adhatja meg az embernek azt a fajtajú egészséget, amelyre szüksége van, ha nem veszi tekintetbe az ember igazi természetét. [3.]

Alexis Carell gondolatai nyomán *el kell kezdenünk a felújítás munkáját. [2. 345.]* Az emberben benne rejlik az az alkalmazkodó képesség mind fizikailag, mind szellemileg, hogy visszatérjen vagy áttérjen egy jól működő állapotba. Ezt az állapotot nevezzük most Hamvas Béla nyomán Aranykornak. Csak egy analógiát megvilágítva: a modern nagyváros – ahogy Carell említette – zsvajtól hangos, alig egy-két lakója képes megőrizni benső békéjét. Az Aranykorban létező város viszont *a közösség megvalósulásának helye, a sokszólamú lét harmonikus, éber és nyílt egysége. . [1.516.]*

Hamvas Béla: *Scientia Sacra* című könyvében egy régen letűnt korról, az Aranykorról olvashatunk. *Időszámításunk előtt a hat századik év körül Kínától Itáliáig a változást egyértelműen úgy ítélték meg, hogy az emberi történet a sötét korszak végső szakaszába lépett. A lét elveszett...Az egész valóság kettészakadt; a teljes nyíltság lezárult. [1.19.]*

Eltűnt az érzék, amely a létet és az életet meg tudja különböztetni. A lét lezárult. A lét életté süllyedt. Sorra jelentek meg az élet tünetei: a passzivitás helyett a tevékenység, a lágyság és a jóllakás helyett az edzettség és az aszkézis, a nyugodt tenyészet, a szeretet, az önkéntelen vonzalom, a kedély helyett a munka, az akarat, a kötelesség, a fegyelem. [1.21.]

Létezhetett-e valaha az emberiség történetében aranykor? Az a korszak, amikor az Ego nem dominált, az ember egy volt a természettel, nem magának határolt el részeket, hanem tudata

spirituális magasságokban és mélységekben lebegett. Munkája helyett szent tevékenységet folytatott, és nem kihasználta a Földet, hanem a Föld javaival együtt élt, gyarapította azt. Csak pár jelző erre a letűnt korra. *A természet nem volt az ember ellensége, hanem az esszenciák tárháza, amely önmagát rendelkezésre bocsátotta.* [1.197.]

Olvasás közben elfog egy furcsa nosztalgikus vágyódás, egy olyan belső emlékszerű dolog, hogy ez az egész bennem is ott van, lesüllyedve a legmélyebb tudattalan bugyrába, de talán fel lehetne hozni, talán lehetne ezzel élni. Úgy élni, ahogyan az embernek ténylegesen élnie kellene, hogy a Föld lakható maradjon, hogy az ember ez eredeti hivatását végezze, univerzális, *Égi ember* legyen. Ehhez a mélyen elásott kincshez azonban nehéz visszatérni. Nagyon sok réteg rakódott rá, mindent meg kellene változtatnunk ahhoz, hogy ezt a felszínre hozzuk.

Felmerül a kérdés, hogy vajon tényleg létezett-e az aranykor, vagy csak egy hamis illúzió, amiben hiszünk, hinni akarunk? Talán az emberiség tudatában létezik csak egy régen letűnt jobb korszak, amikor minden a maga helyén volt, mindenki tette a dolgát, és rend volt a káosz helyén? Időbeni elhelyezése kapcsán felmerül a kérdés, hogy a Bibliai paradicsomi állapottal összekapcsolható-e ez a korszak. Az Aranykor Hamvas szerint időszámításunk előtt hatszázban lezárult. A paradicsomi állapot és az Aranykor is azzal ér véget, hogy az ember bűnbe esik, megízleli és egyre jobban megszereti a Földet, földiessé válik, házat épít magának, eltárolja az élelmet, nem bízik az Úrban, hanem maga kezd gondoskodni magáról fáradságos munkával. Megjelenik a féltékenység és a harag is az emberek között.

Az iráni hagyomány szerint a hangya társadalom egy lebukott, korábban magasrendű nép volt, de a bűn következtében *tömeggé* lett. Kiszolgáltatott lett az anyagi erőknél, és rovarrá változott. [1.532.] Szomorú és megdöbbentő kép, de ha jobban

belegondolunk, jól szervezett, gyűjtögető életmódot folytatunk ugyanúgy, mint a hangyák. Néha háborúzunk egymással, elfoglaljuk egymás területét, elraboljuk egymás javait, szolgálkká tesszük a leigázott nép gyermekeit... még sorolhatnánk a hasonlóságokat.

Van-e visszatérés ehhez az idilli állapothoz? Illetve ha van visszatérés, nemcsak egy állomás az Isten felé vezető úton? Az *Égi ember* kifejezés nagyon szép, ugyanakkor még mindig ott van a második szó, az ember, amely eltörölheti az első szót is, az Égit. Hiszen a végállomás, bár tökéletesnek tűnik ez az állapot, mégis messze még: az ember külön van Istenétől, döntenie kell jó és rossz között, kíváncsiságával belesétálhat csapdába, megérintheti az önzés szele, s mindig fenyegeti a leszakadás és a lebukás veszélye. Külön léte megmarad, csak helyesen használja ebben az aranykori vagy paradicsomi állapotban. Igen labilis egyensúlynak tűnik, szinte azt feltételezhetjük, hogy ilyen tökéletes közeli állapot alig-alig létezett, vagy csak nagyon rövid ideig tarthatott, mert rögtön megjelent a rossz, ami talán nem is megjelent, hanem ott is rejlett már, csak mértéke volt nem számottevő. Hiszen a különlét ténye magában hordozza a bukás lehetőségét, s ha a lehetőség adott, akkor csak idő kérdése annak megvalósulása.

Így az tűnik jó célnak, ha ezt a fent említett állapotot egy közbeeső állomásnak tekintjük, ha küzdünk ennek megvalósulásáért, hiszen ez az aranykornak megfelelő állapot jó közeget teremt a továbblépésre. Pável Márta szavaival élve, ha csak a szeretet parancsát betartanánk, nem lenne bűn, nem lenne éhezés, pár órás munkával jólétben élhetnénk a Földön. De a földi paradicsom csak kiinduló pontja lehet a végső cél elérésének. Ha azt a célt tűzzük ki magunk elé, hogy a Föld jobb hely legyen – ami önmagában is igen távoli célnak tűnik –, talán nem lőjük elég messzire a nyilat. Hiszen akkor csak a maja világban teszünk

rendet, s a maja világ önmagában hordozza a romlás veszélyét. A messzebb lőtt nyíl túllép a maján, célul tűzi ki az Eredetbe való visszatérést. A tékozló ember végleg hazatér, nem áll meg Apja házának küszöbén, hogy aztán újra eltávolodhasson egy gyenge pillanatában. Olyan tudattal kell hazamennie a tékozló fiúnak, hogy többet már ne kívánja a külön úton való járást, hogy ne legyen vonzó a tagadás, hogy a disznók eledele olyan emléket hagyjon benne, amelyből megtanulta a leckét. Úgy kell hazamennie, hogy végleg Apja házában akarjon maradni. Vagyis talán már ne is akarjon, ne legyen akarat kérdése sem, csak ez az egy lehetőség éljen benne.

Ez a hazamenetel meredek út, innen alulról nézve olyan mélyen kifordító, hogy lehetetlennek tűnik, ugyanakkor minden jel arra mutat, hogy az ember képességeivel ezt meg tudja csinálni, ha végig járja az utat. Nem lesz könnyű, ezt senki sem ígérte, de a Transzcendenciára való irányítottságunk, a láthatatlan felfogó képességeink mind olyan eszközök, amelyek súgni fognak, merre kell lépni, merre nem kell kanyarodni. S ne felejtsük el, hogy nem magányosan kell mennünk, vannak társaink, s van egy nagy Segítőnk is, akinek minden vágya az, hogy hazajussunk Hozzá.

Irodalom:

1. Hamvas Béla: Scientia Sacra (Magvető, Budapest 1988.)
2. Alexis Carell: Az ismeretlen ember (Révai, Budapest)
3. <https://www.muszeroldal.hu/measurenotes/szemelvenyek.pdf>
(2020.11.01.)

A cikk írója: Rizmayerné Márkus Edit, az ELTE-n diplomázott francia és történelem szakos tanárként. AQUILA h. rend alapító tagjai között van. Rendszeresen publikál az AQUILA Párt kiadványaiban a havi Magazinban és negyedévi Túllépés lapban.

Rizmayer Péter

EGY - vélhetőleg - FEL NEM ÁLLÍTANDÓ KARÁCSONYFA MARGÓJÁRA

Bizonyára Önök is olvasták azt az híradást, hogy Bordeaux radikális baloldali polgármestere nem kíván idén karácsonyfát állítani. „Ahogy már azt korábban megírtuk, Bordeaux radikális baloldali polgármestere, Pierre Hurmic úgy nyilatkozott nemrégiben, hogy szerinte a fenyőfák olyan kivágott fák, amelyek már halottak. Ezért 2020 végéig el kell fogadni egy, a fák jogairól szóló megállapodást, így aztán szóba sem jöhet a hagyományos december 24-i karácsonyfa-állítás Bordeaux főterén, de Hurmic általában akarja betiltani a karácsonyfa-állítást. Szerinte leginkább a múltba révedő, primitív és fasiszta katolikusoknak fontos ez a kérdés, pedig valójában egy pogány hagyományról van szó – értékelte Bordeaux polgármestere a karácsonyt és a karácsonyfát.”³ Gondolom, Önöket is meglepte az a durva

³ <https://pestisracok.hu/bordeaux-polgarmestere-szerint-leginkabb-a-primitiv-fasiszta-katolikusoknak-fontos-a-karacsonyfa-allitas/>

támadás, ahogy fasisztának és primitívnek nevezett minket, karácsonyfát állító katolikusokat. Mondjuk azon is meglepődtem, hogy nem az egyház(ak) tiltakozott(tiltakoztak) elsőként (persze minden részletet nem ismerek, így lehet, hogy megnyilatkoztak, de lehet, hogy az átgondolt és jól megfontolt válasz – ahogy sokszor szokott – még hónapokat várat magára), hanem a tőke, a Francia Fenyőfa Szövetség. Ők közleményt adtak ki, amely szerint *„a radikális baloldali polgármester intézkedése minden megalapozott véleményt nélkülöz, és inkább egy olyan dogmatikus víziót tükröz, amelynek egyértelműen az a célja, hogy megtagadjon egy ősi, nagyra értékelt és széles körben elterjedt családi hagyományt írják.”*⁴ Nyilván ez is hazugság, hiszen a szép szavak mögött valószínűleg kizárólag az anyagi érdekük féltése lappang. Az újság még azt is írta, hogy egy bordeaux-i diák egy petíciót indított ez ellen, ami országos tiltakozássá nőtte ki magát. Innen is üdvözlöm a bordeaux-i diákokat!

De nézzük meg komolyan a jelenséget. Nekem legelőször a fentiekre az a párhuzam jutott eszembe, ahogy pl. Szíriában a polgárháború, az Iszlám Állam milyen pusztítást végzett. Mintha tudatosan pusztítanák el az emberiség közös, pótolhatatlan emlékeit abból a célból, hogy leépítsék az emberiség öntudatát. A karácsonyfa állítása ugyanígy egy közös ünnep szerves része. Az ember rendkívül törekeny. Pascal írta, hogy *„Nádszál az ember, semmi több, a természet leggyengébbike; de gondolkodó nádszál.”*⁵ Figyelni kell mindenkire, mert nagyon könnyen okozunk kárt nem odafigyelésünkkel a másokban. Érzékenynek kell lennünk. Különösen igaz ez egy olyan emberre, akinek olyan pozíciója van, hogy döntéseivel képes mások életét befolyásolni. Neki különösen figyelni kell azokra, akikért felelős. Az együttérzés különösen fontos, mert alig maradt már

⁴ Uo.

⁵ http://enciklopedia.fazekas.hu/memo/Blaise_Pascal_b.htm

valamink. Az egyre jobban felgyorsuló, egyre kaotikusabb világ bedarál minket, egyre jobban felőrli és kifárasztja az emberi lelket. Egyre kevesebb a biztos pont, és emiatt egyre élesebben fáj, ha a még biztosnak tűnő pontokat is támadják. Ilyen a karácsonyfa-állítás is.

Nem a fa fáj, mert a karácsonyfa majdnem semmi, de mégis szerves része valaminek, ami számít. Az egyik ilyen – hogy még a világban maradjak – a rohanó idő megállítása. Kicsit olyan ez a fa, mint egy varázslat, ami képes megállítani az időt, időt szakít arra, hogy a másikhöz (itt elsősorban a családtagokra gondolok) odaforduljunk. Ez a fa kell, most nagyon kell, jobban, mint valaha. Furcsa számomra (bizonyos értelemben szerintem örültség kell hozzá), hogy egy világjárvány közepén, amikor minden, ami reményt ad, számít, valaki pont ezzel foglalkozzon. De mélyebb vizekre evezve, valójában ezen keresztül sokkal többet támadott meg a Polgármester Úr. Megtámadta a kereszténység egyik kiemelt ünnepét, Jézus Krisztus születésének megünneplését, megtámadta a vallást, magát Jézus Krisztust, megtámadta az embert, aki ezt az időt arra szánja, arra kellene szánnia, hogy a kapcsolatát elmélyítse Istennel. Az embernek a legalapvetőbb kapcsolatát támadta meg, az Istennel való kapcsolatát, ami az embert emberré teszi. Ez a kapcsolat a forrása minden jónak, az igazságnak, az igazi szeretetnek. Mert Istenből ered minden. Ha ezt elvágjuk, vajon mi marad? A lelkek fényeinek kihunyása. A karácsonyfa üzenete pont ennek az ellentéte. Amikor az égők felgyulladnak rajta, akkor hitet teszünk a fény mellett, Isten fénye mellett, ebben a fényben ugyanakkor benne van a hála, hogy Isten leszületett közénk, az Ő szent köszöntése, a szív bizalma Benne, mert az ember tudja legbelül, hogy csak Ő van, Ő az élet forrása. Biztos vagyok benne, hogy a karácsonyi csendben minden tiszta gondolat, szívszeretet ezerszeresen száll fel Hozzá, és miközben felfelé száll, átvonul a teljes univerzumon, vagy univerzumokon,

felfényli azokat, és maga az univerzum is egy fénylő, Istenbe érő karácsonyfához lesz hasonlónak. Hogy minek mi az oka, milyen mélységben gyökerezik, nem tudhatjuk, ezért mindennel különösen óvatosan kell eljárunk. Azt is be kellene látnunk végre, erre sajnos jó alkalom ez a világjárvány, hogy tehetetlenek vagyunk, és minden bizalmunkat, hitünket Istenbe kellene vetni. A mostani karácsony különösen alkalmas arra, hogy az egész föld egyszerre imádkozzon Istenhez, kérve az Ő közbenjárását. Sok család nem fog tudni összejönni a járvány miatt karácsonykor, a kórházban lévőket nem fogjuk tudni meglátogatni, őket különösen meg fogja érinteni a magány az ünnepen. Sokan gyászolnak. Lélekben fel kell készülnünk arra, hogy a mostani karácsony más lesz.

Emiatt is érhetetlen a bordeaux-i polgármester kijelentése. Van valami alvilági brutalitás benne. Persze ez lehet egy előjele annak, hogy ez a karácsony egészen más lesz, a járvány miatt egyrészt a vásárlásnak kevesebb jelentősége lesz, másrészt az ember a saját törékenységének tudatában sokkal érzékenyebbé válik és alkalmassá válik arra, nyitott lesz rá, hogy Isten megérintse. Erre nekünk, katolikusoknak is fel kell készülnünk. Lehet, hogy sok elveszett bárány vissza akar majd térni a Jó

Pásztorhoz. Fel kell készülnünk, hogy képesek legyünk majd a Jó Pásztort torzítás nélkül közvetíteni, hogy a felmerülő kérdésekre helyesen tudjunk válaszolni (ahogyan azt mindig is tennünk kellene).

Ebben az éjszakában nekünk magunknak kell fényleni, olyan tisztának kell lennünk, hogy Isten fénye ne akadjon el bennünk, hanem akadálytalanul átfolyjon rajtunk. Mi magunknak kell a felgyulladó fényeknek lenni, ahogy a karácsonyfán felgyulladnak az izzók a sötétben. Isten izzó kenyerét kell adnunk folyamatosan mindenkinek. A saját megingathatatlan Istenben való hitünkkel példával kell szolgálnunk, hogy megérezzék, felismerjék, hogy Istenben van az az egyedüli bizonyosság, az igazi otthon, amit keresnek, amire vágnak. Csak akkor fogjuk mindezt megtenni, Istennek jó szolgálói lenni, ha mások részére autentikusak leszünk. Ehhez nagyon erős istenhittel, vagy inkább tudással kell rendelkezünk Istenről. Olyanokká kell válnunk, akiket Isten áthat. Olyan karácsonyfává kell lennünk, amelyik Istenben ég, hogy végül egészen elégjen Benne. Nekünk, keresztényeknek most ez lenne a feladatunk karácsonykor, és ez nem semmi.

Ezzel együtt azt is ideje megfontolnunk, hogy mi magunk – az ember – több, mint aminek gondoljuk magunkat. És itt most nem az egoról van szó. Szent Ágoston írja a *Vallomásokban*: *„Tehát kerestem ítéleteim magyarázatát, vagyis hogy hogyan alakíthatom ki ítéleteimet, és felfedeztem az én változó értelmem felett a változatlan örökkévalóságot, és az igazság igazát. Így aztán fokról fokra emelkedtem fel a testtől a lélekig, a lélektől annak belső erejéig...”*⁶. Szent Ágoston kivételes lángelme volt, de mégis jó példa arra, hogy az ember képes felemelkedni, túllépni önmagán.

⁶ Conf. VII, 17,23 idézi: Agostino Trapé: *Szent Ágoston*, Szent István Társulat, Budapest 1987, 85. o.

Azt a kérdést is fel kell tennünk, hogy vajon mennyi olyan képességgel, tulajdonsággal bír az ember, amit elfelejtett. Pável Márta tanította számunkra azt (és a példájával meg is mutatta), hogy minél jobban átadja az ember magát Istennek, minél jobban az egoját feladva elmerül Benne, annál inkább visszatérnek olyan „csodás” képességei, amelyekről nem is tudott.

Nemcsak a szentek képesek csodás cselekedetekre, hanem mindenki, annak arányában, amilyen mértékben átadja magát Istennek. Aki pedig mélyen elmerül Benne, olyan igazi, Istenben gyökerező öntudatra fog szert tenni, amin semmilyen betegség nem fog ki. Szerintem régen ez embernél az istenkapcsolat természetes volt, nem volt kérdés, hogy kommunikál Istennel, egészen más volt az öntudata. Tudta, hogy ő Isten gyermeke, Hozzá tartozik. Ez pedig a mai napig bennünk van, csak elhittük, elhitették velünk, hogy ez nem igaz, és a bordeaux-i polgármester kijelentései is az embernek ezt a „lehúzását” (az ember Istenhez tartozás öntudatának további pusztítását) szolgálják. Nekünk sohasem lehet, sohasem szabad ilyenbe belemennünk, engedni egy szikrányit is. Fel kell tennünk azt a kérdést, mi van akkor, ha ezt a járványt nem fogjuk tudni fizikai szinten (orvoslással) legyőzni, hanem csak úgy, ha a mostani, általános emberi tudatállapotot egy magasabb szintre, egy Istenhez közelebb álló szintre emeljük fel. Egész pontosan nem felemeljük, hanem lépésről lépésre elkezdünk visszaállni a korábbi – és egyben igazi emberi – tudatállapokra.

Azzal öljük meg (azzal tudjuk megölni) a vírust, hogy tisztákká válunk, olyan tisztává, hogy a fény legyőzze a betegséget. A járvány, ez ellene való küzdelem közel hozta egymáshoz az embereket, népeket, az emberiséget, mert azonos helyzetben vagyunk valamennyien. Ez az ennek a mostani generációnak soha nem megélt egysége talán lehetővé teszi a fentiek

megtörténését. És a karácsony jó alkalom lehet arra, hogy mindez a folyamat elinduljon. Ezért imádkozzunk. De legyen meg az Ő akarata.

Ui. Hallottam arról is, hogy Budapest Főpolgármestere is ellenzi a karácsonyfa-állítást, azonban bízom benne – fent leírtak miatt –, hogy nem fogja követni a bordeaux-i Polgármestert.

Irodalom

- <https://pestisracok.hu/bordeaux-polgarmestere-szerint-leginkabb-a-primitiv-fasiszta-katolikusoknak-fontos-a-karacsonyfa-allitas/>
- http://enciklopedia.fazekas.hu/memo/Blaise_Pascal_b.htm
- Agostino Trapé: *Szent Ágoston*, Szent István Társulat, Budapest 1987

A cikk írója: Rizmayer Péter, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen diplomázott magyar és esztétika szakokon. Korábban tanított, jelenleg projektmenedzserként dolgozik. 15 éve van az AQUILA Közösségben, az AQUILA Magazinban és a Túllépésben is rendszeresen publikál.

Marton Janka

LÉT-KÉRDÉS, METAFIZIKA ÉS MISZTIKA KAPCSOLATA

Szakedolgozat, 2018. Részletek a III. /1., 3., 4 és V./3. fejezetekből

Bár az ember nagyon szeretné a mindennapjait úgy élni, mint eddig, az elmúlt háromnegyed év vírushelyzet miatti történései egyre jobban felborítják az európai komfort-életünket. Azt tapasztalom, egyre többen állnak meg és kérdeznak rá életükre, mi az, ami igazán fontos, átrendeződnek az értékek – vannak, akik harmóniát találnak, sokaknak pedig teljesen felfordul az élete, elvesztve munkahelyet, barátokat, család-

tagokat. Ezért vettem ki a két évvel előtti szakdolgozatom pár fejezetének részleteit, néhol átdolgozva, mert úgy érzem, aktuálissá vált. A fő téma: a lét-kérdés az ember életében, ebből pár fejezet szól a krízisről, és annak Istennel való megéléséről.

Krízis és lét-szorongás

„A kegyelem és öröm együtt ért/azzal, amit nyomorúságnak/neveznek általában./Szög és olaj lehetne címerem,/ mit írhatnék azonban szövegéül?/Talán azt, hogy mindent megértetek,/felhők futását és disznók fejét/rálapulva a préskemény palánkra./De ez mit is jelent?/Nekünk magunknak muszáj végül is/a présbe kényszerülnünk./Befejeznünk a mondatot.”
(Pilinszky János: Címerem)

Vannak életállapotok, melyben egy ember nem hatol a mélyre, a felszínen éli a sodró hétköznapjait. Nem kérdez mélyebbre, mert például a létfenntartás elemi szintjén kell harcolnia, vagy a sorra kitűzött célok határozzák meg napjai múlását, vagy mert a kényelem kellemességét igyekszik fenntartani. Van, aki keresi a mindennapok mögötti értelmet és van, aki úgy érzi, meg is találta. Ám bármelyik életállapotban történhet egy esemény, mely mindent felforgat. Megakad a hétköznapok folyása, megkérdőjeleződnek az eddig biztosnak hitt válaszok. Történik egy esemény, ami a biztonságérzetünket, mely az eddig megfogalmazott válaszok stabilitásából fakadt, felborítja. Minél mélyebben kérdezünk a létre, annál inkább érezzük a végtelen jelen-létét és tudjuk, hogy a megismerés nem lehet véges, nem lehet lehatárolt. Mégis, egy biztonságosnak vélt szigetet képzünk a megsejtett végtelenben. Még akkor is, ha szigetünket stabilnak hisszük, elveinket megingathatatlanak, hitünket erős bástyának, jöhet olyan szökőár, mely elsöpör mindent. A bizonyságok megkérdőjeleződnek, a biztonságot jelentő föld eltűnik. Ekkor a szigetlakó vagy megfullad, vagy rádöbben, hogy az ő hazája a tenger, s a berendezett szigete csak egy ideig tartó állomás volt, mely

ugyan biztonságot nyújtott, mégis behatárolta őt. „Az én azonban élni akar, ki akar bontakozni, hatalmat és erőt akar – az én fél a haláltól, mert a halál szó nélkül lerántja a leplet az én minden ábrándjáról és kívánságáról, s kiderül róluk, hogy 'reménytelen' illúziók.”⁷ A halál fájdalomának megélése nem csak a magunk halandóságának tudatosulásából, vagy szereteteink elvesztéséből fakad, hanem minden olyan változással való szembesülésből, mely valaminek az elmúlásával kezdődik és az ismeretlenbe vezet. Minden olyan határhelyzetet, ahol újra kell értelmeznünk magunkat, ahol létünkben mélyebbre kell nyúlni ahhoz, hogy egy helyzetből épp ésszel kerüljünk ki. Mindig is csodáltam azokat akik a háborúkat, kitelepítéseket, zsarnokságot úgy élték át, hogy közben nem elgyengült a hitük abban, hogy van értelme létüknek, hanem megerősödött bennük egy olyan tudat, ami földi ésszel megmagyarázhatatlanul élteti az életet, és minden szörnyűség feletti méltóságot ad. Mélyen megrázó például Paul Nagai Takashi japán orvos élete, aki fiatal korában csak az anyag létezésében hitt, a lélekében nem, de Pascal gondolatainak hatására megtért, a Nagaszakira dobott atombomba után sok embert megmentett, miközben ő is súlyos sugárzást kapott. Mikor saját leégett házukhoz ért, felesége halott teste mellett talált egy rózsafüzért – pár nap múlva a romok felett térdelve maga imádkozott azzal. Bizonyára emberek milliói törték már meg a rajtuk elkövetett bűnök sötétsége alatt, de vannak, akiket ez döbentett rá a valódi lényegre. „*Mióta június kilencedikén az univerzum rámszakadt/A háború mindenfelé krátereit vájta/Hogy megalapozza új Bábeleit/Attól a naptól a Történelem nekem/Az ami az Ember Nélküled:/Tátogó csatatér csaknem a kezdettől/Hol a jövő csontvázai halmozódnak./Egyetlen napon sem reméltem/Folyton láttam hogy az acélököl/ Szétmorzsolja az ember szemét-száját/Egy napon sem*

⁷ Thorwald Dethlefsen: Oidipusz, a talány megfejtője. Magyar Könyvklub, Budapest, 1997. 61.o.

*estem kétségbe/Folyton láttam, hogy megvilágít Arcod.*⁸ "A krízis tehát olyan válság vagy fordulat, melyben „az egyén kénytelen a lélektani egyensúlyát veszélyeztető körülményekkel szembenézni, a probléma mindennél fontosabbá válik számára, azonban a fennálló helyzetet szokásos problémamegoldó eszközeivel sem megoldani, sem elkerülni nem tudja.”⁹ Kimenetele lehet megrekedés, elszigetelődés, kiszolgáltatottság irracionális befolyásnak, az önirányítás elvesztése, akár a létezés megtagadása, de lehet sorsdöntő felismerés, megerősödés, alapvető fordulat, tisztán látás, *katarzis*.

A pszichológia felhívja a figyelmet arra, hogy a krízis nem csak látványos eseményekhez kapcsolható, mint háború, erőszak, haláleset, betegség, hanem minden életkornak megvannak azok a sajátos jellemzői, melyek elkerülhetetlenül új kihívásokkal állítanak szembe minket. Tehát a krízis nemcsak bizonyos szerencsétlen sorsúak negatív kiváltsága, hanem minden emberi élet törvényszerű velejárója. Erik H. Erikson fejlődési krízisnek hívja és nyolc különböző életszakaszt vázol fel, amikor ezen biztosan keresztülmegy a személyiség. „Az egészséges fejlődés ennek a krízisnek a sikeres megoldása, míg a sikertelen megoldás különböző pszichés problémákat idézhet elő. Tehát ebben az elméletben a krízis a fejlődés velejárója: egy esély a magasabb szintre történő továbblépésre. Azt jelzi, hogy a személyiség már nem tud hatékonyan működni úgy, ahogyan azt egy korábbi életszakaszban tette. Bizonyos működési kereteket, munkamódokat újra kell fogalmazni, bizonyos kérdésekre választ kell találni.” Az író ahhoz hasonlítja ezt, mint mikor egy számítógépes játékban teljesítesz egy fokozatot és elérsz a következő pályához vagy szinthez, s csak akkor tudsz továbblépni, ha annak a feladatait, kihívásait is teljesíted. Irvin Yalom az egyes életkori helyzetek-

⁸ Pierre Emmanuel: A találkozás (részlet) in: <http://tavlatok.hu/net/PDF-ek/olvasonapl12-03.pdf> (2018.11.17.)

⁹ <https://hu.wikipedia.org/wiki/Kr%C3%ADzis> (fogalom)

ben felbukkanó válságot még mélyebb krízisnek, egyenesen lét-szorongásnak nevezi, mely az az egyén alapjaiba hatol. „*A lét fájdalma – ez a fájdalom mindig ott van, közvetlenül a felszín alatt, folyamatos morajjal. Szinte tapintható a kín.*”¹⁰ Ezt a kint váltja ki: a halállal való szembesülés, a szabadságvágy, az elszigeteltség és az élet értelmének keresése. A halálhoz kapcsolódik a visszavonhatatlan változások elfogadása is. A szabadságvágyhoz a felelősségre való rádöbbenés. Az elszigeteltség pedig szerinte például annak megélése, hogy legyen bármely közeli egy emberi kapcsolatunk, szerelem, barát, gyermek, felismerjük, hogy nem vagyunk azonosak vele, hogy alapjaiban véve elhatároltak vagyunk és létezésünket egyedül kell átélnünk, a lét értelmére úgy rábukkannunk, hogy ha ők nincsenek velünk, akkor önmagában is legyen értelme annak, hogy vagyunk. Ezek olyan helyzetek és kérdések, melyektől egy darabig el lehet tekinteni, de így vagy úgy, felütik a fejüket minden én-ben. Az ősi társadalmak szokásai, a közösség megtartó ereje segítették az egyént ezekben a helyzetekben, de mai világunkban az elszigetelődés, az egók törtéte, a fogyasztásra fókuszált életézés, a spirituális lét meg nem élése inkább pont a legfontosabb egzisztenciális kérdések elfojtását, vakvágányra terelését gerjesztik és megrekedést okoznak.

Mi köze mindehhez a teológiának? A teológia tétje a lét lényegének megragadása, ezen a ponton össze kellene kapcsolódnia ez emberek élethelyzeteivel. A papoknak a lét-re kérdezés nagymestereinek kellene lenniük! A kérdezők anyagon túlra irányítóinak. A létre borult fátyol felszakítóknak. Ott állni, amikor a létezők rákérdeznek létük értelmére, ott kéne állniuk a katarzisos válaszútjain, de ne azért, hogy magukra irányítsák a figyelmet, hanem hogy a földi célokra túlra irányítsák a tekinteteket. A papoknak *túlmutatóknak* kellene lenniük, az elmék és a szívek

¹⁰ <https://kulturaterapia.wordpress.com/pszichologia-mentalhigiene/egzisztencialis-szorongasok-a-mindennapok-tukreben/> (2018.11.17.)

végtelenre irányítóinak, azoknak, akik azt sugallják: Ember, nem az az apró porszem vagy a világegyetemben, nem az a gombos-tűfejnyi pont a galaxisok határtalan világában, amit a testedben most megélsz, hanem a végtelen Isten része! Csak nyisd fel a szemed, tárd ki a lelked, a Lét ott dübörög körülötted és benned, bontsd le a falakat, mellyel elhatároltad magad! Veszteség ért? Tekints arra, amit sohasem veszíthetsz el. Szenvedsz a szeretetvágyban? Tekints arra, aki önmagadnál is közelebb van hozzád. Nem találod magad, megakadt a személyiséged, nem tudsz kiteljesedni? Találj rá az igazi valódra, a lélek szabadságára, indulj el a felé, akik örökké téged vár. *„Hol beszélnek Istenről és szeretetéről tüzes lángnyelvekkel? Hol beszélnek Isten parancsairól másként, mint fárasztó és tiszteletben tartandó kötelezettségről, ahelyett, hogy az ember nagyszerű felszabadításáról beszélnének az élet rabszolgává tevő félelme és a frusztráló önzés alól? (...) Hol van az Isten létezéséről szóló ésszerű oktatáson kívüli misztagógia Isten eleven megtapasztalásához, amely a saját egzisztenciánk közepéből tör elő?”*¹¹ Egzisztenciális válságon tehát minden ember keresztülmegy, életében többször is, persze nem mindegyikből alakul ki krízishelyzet, vannak állapotok, melyeken sikeresen túllendül, de akkor, amikor segítségre van szüksége, mert egyedül nem tud továbbmenni, akkor a papoknak tudni kellene segítő szavakat, gondolatokat és szívet átrezegtető élményt adni. A válságban lévő ember kiszolgáltatott és hajlamos a függésre, – ezen a ponton kapják el szekták, vagy pénzéhes csoportok, s forgatják ki, mintha az alanyak már nem is lenne józan ítélőképessége, pedig csak szabadul a döntések felelősségének súlyától, átruházza másra, még ha ezzel egyre kiszolgáltatottabbá is teszi magát. Nem látja a hosszú távú sérülést, csak a rövid távú könnyebbséget. A papok felelőssége is, hogy ez megtörténhet, mert nekik olyan lángoló lelkű lelki vezetőknek kellene lenniük, akik belevilágítanak ezeknek a

¹¹ Karl Rahner: Egyházreform. Corvinus Kiadó, 1994. Budapest. 69.o.

labilis lelkiállapotoknak a homályába. Ugyanakkor az emberek felelőssége is, hogy merjék a saját kezükben tartani sorsukat, és Istenen kívül vagy egy nagyon megbízható lelki vezetőn, kipróbált lelki társakon kívül, akik érdek nélkül állnak mellette, ne hagyatkozzanak másra. Ideig-óráig könnyebb azt hallani, hogy adjad át csak nyugodtan a kormányt, látod, ha mi kormányozzuk, megy ez a hajó, de vajon milyen vizeken találja magát az, aki ebbe a csapdába belesétált, amikor egyszer csak kijózanodik? Vissza tudja-e venni az irányítást vagy kiszipolyozták már annyira, hogy nem csak lelki, hanem esetleg már anyagi válságba is került? Minden kereszténynek, hiszen mindannyian részesei vagyunk a királyi papságnak¹², felelősségünk, hogy ha valakit elveszni látunk, mentjük. Nem biztos, hogy hagyja, de meg kell próbálnunk. Aki hordozza azt a tudást, ami a válságokból kiségit, azt a lelki tüzet, melyben elolvad minden akadály, annak világitania kell, hogy utat mutathasson a többieknek is. Papság – ez lenne az egyik nagy feladata. Ez a segítség, útmutatás, válságból-kivezetés, nem csak elméleti, hanem gyakorlati szinten, akkor és ott, amikor az egyes embereknek szüksége van rá. Én, mint világi pap, megteszem-e ezt? Teilhard szerint a tisztaság nem a tízparancsolat betartása. Tisztátalan lelkileg nem csak az, aki a tízparancsolat ellen vétve bűnös tetteket követ el, hanem az is, aki ezt látványosan nem teszi, ám életmódjában és irányultságában ego-központú, önző, akár kicsiny dolgokban is, és *„kialakít egy olyan elvet, amely a Világmindenségnek Istenben való egyesítését meglássítja vagy szétzilálja.”* Lelki tisztasághoz nem elég a bűnöket kerülni, hanem minden élethelyzetben arra kell törekedni, hogy az „én”, az „enyém”, a „nekem” helyett, saját vagy családjá, szerettei érdeke helyett a (4.125.o.) *„Krisztussal való munkálkodást juttassa hatalomra”*. A lelkileg tiszta

¹² DS 4604 részlet: *„általános az összes megkereszteltek hivatása a királyi papság gyakorlására, Istennek felajánlva életünket és tanúságot téve Isten dicséretére”*; *„Ti pedig választott nép, királyi papság, szent nemzet, megváltott nép vagytok, hogy hirdessétek annak üdvözítő tetteit, aki a sötétségből meghívott titeket az ő csodálatos világosságára”*(1Pét 2.9)

ember az, aki a mindenben ott rejő, mindenben átragyogó lét valóságát bontakoztatja ki a létezőkben, aki abban segíti a környezetét, aktív tettekkel, szavakkal, gondolattal, döntésekkel vagy sokszor csak egy mosollyal, simogatással, tekintettel, hogy a bennük rejő Isteni lehetőséget és akaratot valósítsák meg. Befogadja-e ezt a hatást a környezet? Olykor igen, másszor nem. Ám soha nem tudhatjuk, melyik tettünk, szavunk vált ki pozitív rezdülést vagy fordulást a másokban, s talán máskor meg nekünk lesz szükségünk egy ilyen hatásra.

Tragédia vagy katarzis

Miért lesz sok esetben a krízishelyzetből tragédia a katarzis megélése helyett? Mennyire fogékonyak az emberek arra, hogy fájdalmaik mögött vagy egy megrekedt élethelyzetben meghallják a változón túlra-mutatók hangját? Erről sokat beszél nem csak a pszichológia, de a teológia is a kegyelemtanban, hogy mi az, amiért egyik ember tud élni a kegyelem pillanataival, a másik pedig vakon, nem meglátva a mentőkötelet, elsüllyed a mélyben. Nem csak traumatikus helyzetekbe lehet beleragadni. Az Én-kérdés, a „Ki vagyok én?” kutatásában is meg lehet úgy akadni, hogy komoly válságba kerül az ember. (4.67.o.) *„Ilyen esetben a sikertelenség olyan, mint a metszőkés a növénynek: belső életnedvünket határozott irányba tereli, fölszabadítja létünk legtisztább 'összetevőit', hogy így magasabba és egyenesebbre növekedhessünk”* . Ám ez a metszés fájdalmas, kellemetlen. Egy tragédia fájdalma nyilvánvaló és elkerülhetetlen. Ám az Én-keresésben az egyénre van bízva, vállalja-e az esetleges „metszést”, az egója számára fájdalmasabb lépéseket ahhoz, hogy létének mélyére tudjon ásni, vagy megragad inkább a hárításokban, önpúderezésben, önbecsapásokban, odázva ezzel igazi problémáinak megoldását, azt gondolva, a könnyebb út a jobb is. A katarzis megélééhez általában túl kell lépnünk magunkon, el kell engedni valamit. Elengedni egy embert, egy fáj-

dalmat, sértettséget, szégyent, elengedni az elképzelésinket és szembenézni a változással. Lehet másokat hibáztatni, ideiglenesen elhárítani magunktól egy problémát, de döntéseink felelősségének a súlyát végül előbb-utóbb mindig magunk viseljük. Az, hogy az ember transzcendens lény, hogy képes az önreflexióra és rá tud kérdezni létezésére, ez állandó belső késztetést is jelent. Késztetést arra, hogy túl-lépjen saját idő- és térbeli korlátozottságán, kifeszítse magára záruló egójának reteszeit. Ha nem enged e késztetésnek, a belső feszítése nem fog szűnni, ekkor változatos módon igyekszik elfedni múlandó dolgokkal és igyekezetekkel mindezt. Ha pedig enged a késztetésnek, akkor késznek kell lennie arra, hogy folyamatosan meghaladja azt, amit én-nek gondolt. Eckhart Mester szerint: (10.5.o.) *„Aki el akar jutni lényének legnemesebb szintjére és a legfelsőbb jónak, magának Istennek a szemléletére, az meg kell hogy ismerje az önmagában és az őt körülvevő minden dologban rejlő legmagasabb lehetőséget.”*

Átváltozás

Körülöttünk, bennünk dübörög, áramlik a Lét, a mélyben Istentől indított áramlatok hullámoznak át lelkünkön, próbálja lángra gyújtani szeretetünket, visszavonzani abba a valóságba, melyből

származunk. A modern lételméletek megannyi lehetséges világmodellt rajzolnak fel, melyek közül, ha valamelyik beigazolódna, alapjaiban változtathatná meg az emberek világképét, de egy biztos: mindenentúl, a létezés ezerféle

különböző megnyilvánulásain és lehetőségein túl, ugyanakkor önmagunk belsejében, minden ránk rakódott réteg alatt vár az, Aki mindent magába foglal. Teilhard de Chardin *Mise a világ felett* elmélkedésben így írt: (10.166.o.) *„Minden csupa lét. Csak lét van mindenütt, kivéve a teremtmények részekre szakadozottságát és atomjainak ellentétes feszülését.”* Ő, mint pap, ezeket az atomokat, az anyag és az emberi erőfeszítések kézzel fogható atomjait, a létezők törekvéseit, a lelkek gomolygó tömegét ajánlja fel átváltoztatásra Istennek, kehelyként és tányérként a saját lelkén nyújtva át azokat az átváltoztató „Tűznek”. Látja, ahogy az átváltoztató erő átvilágít mindent, ahogy lélekben lángra gyullad a Mindenség. Számára a Mindenség legyen bármilyen óriási, itt maga az ostya, melyet átjár a végtelen fény. (19.168.o.) *„Gyakorlatban viszont mily sok minden hiányzik még, hogy mindnyájunkhoz közel légy”* – írja, s mindenkinek a maga parányi ‘Mindenségében’ kell megengednie, hogy ez az átváltozás valóban és áthatóan, gyakorlati erővel megtörténjen. *„Igazában azért szállt le a Tűz a Világ szívébe, hogy átöleljen és magába olvasszon.”*

Nem elég a hit ápolása, a helyes cselekedet, a bűnök kerülése, a világ jobbá tétele, emberek segítése, hanem át kell adnunk magunkat az Egyesülésnek. Ehhez el kell hagynia önmagáért valóságát, az egyéni célok kergetését, túl kell jutni olyan változásokon, amiben látszólagos lecsökkenését élheti meg. (19.169.o.) *„A Világ fáradozása nem abból áll, hogy valami végső Valóságot szüljön meg önmagán belül, hanem hogy a már létező Lénnel egyesülve teljesedjék be.”* Teilhard Krisztus-képe kitárul: látja Krisztust mint tanítót, barátot, mestert, de azon túl, mint egyetemes, a világ elemeit vonzó és átváltoztató Erőt. A Krisztus szíve ábrázolásokban mellének közepén számára egy hatalmas kohó képe jelenik meg, egy izzó tűzfészek, szétolvadnak a test körvonalai és megjelenik a lángra gyúlt világ, (19.171.o.) *„szét-*

áradó Erő és vakítóan fénylő Központ” lesz, „amelyben találkozik a Sokféle valóság számtalan rostja”. S ekkor nem kíván már mást, minthogy legbelső zugába húzza. *„Ha valaha tán azt képzeltem, hogy én veszem magamhoz az átváltoztatott Kenyeret és táplálkozom vele, most már milyen világosan látom, hogy – épp ellenkezőleg – Ő ragad meg és magába húz.”*¹³

A krízisről tárgyalva azt írtam, a papoknak a lét-re kérdezés nagymestereinek kellene lenniük és a kérdezők anyagon túlra irányítóinak. Ám itt még többről van szó. Mindannyiunknak olyan mértékig kellene hagyniuk magukban érvényesülni az Ő átváltoztató erejét, az Istennel való egyesülés tanúi, szószólói, segítői tudjanak lenni, aktív szolgálói a lelkek átváltoztatásának.

(...)

Azt az ölelést kell harsognunk a létre kérdező világban, melynek mindenből kiemelő, mindenben átsegítő, mindenhez erőt adó és átformáló erejét megéltük. Ennek az Isteni erőnek a hírnökeivé kell válnunk. Uram, *„Csak Te magad érezheted, hogy milyen nagy, milyen mérhetetlenül nagy szükség van Rád ebben a világban, a világnak ebben az órájában. (...) Mindenkinek szüksége van Rád, azoknak is, akik nem tudják, azoknak még inkább, mint azoknak, akik tudják. Az éhes azt képzelet, hogy kenyér után kell járnia, pedig Rád éhezik (...) Aki a szépséget keresi a világban, az tudtán kívül is Téged keres, Aki magad vagy a teljes-tökéletes szépség; aki gondolataiban az igazságot kergeti, akaratlanul is téged kíván, Aki az egyetlen megtudni érdemes igazság vagy; és aki a békéért töri magát, téged keres, az egyetlen békességet, amelyen a legzaklatottabb szívek is megnyugvást találhatnak. Téged hívnak ők, anélkül, hogy tudnák, hogy Téged hívnak, és az ő kiáltásuk kimondhatatlanul fájdal-*

¹³ Teilhard de Chardin: A pap. In: Út az Ómega felé. Szerk: Golen Károly. Szent István Társulat, Budapest, 1980. 128.o.

masabb, mint a miénk."¹⁴ Krisztus küld minket, hogy meghalljuk e kiáltásokat, hogy segítsünk ráhangolódni arra a válaszra, mely minden lélekben felhangzik, csak nem tanulták meghallani. Krisztus küld, hogy az ő jelenlétére mutassunk, amikor egy lény átérzi a mulandóságot és létének értelmet keres. Krisztus küld, hogy rámutassunk az Ő valóságára, amikor az anyag látszólagos biztonsága felhasad.

(...)

Az átugrás a véges, magunkat lekorlátozott emberi létből a végtelen Isteni létbe talán mérhetetlen szakadék lehetetlennek tűnő átívelését jelenti, ám ezt nem egyedül kell megtennünk. Ott a Krisztusi kéz, és a neki szolgáló lények keze, amit ha megfogunk, áttemel, nekünk csak fogni kell, jó szorosan, nem elengedve. Nem magányosan kell indulnunk egy távoli, mérhetetlen messzeségbe, csak észrevenni, hogy az élő Krisztus itt áll a kapunkban, *„és szíve van, igazi véres emberszíve, hogy legyen nekünk egy biztos, ragyogó istenkapunk, ahonnan egy ölelésnyire sincs a Végtelen”*.¹⁵

*„S míg mindezekről töprengek gyötrelmemben
— ó, milyen csoda! — meglátlak önmagamban,
hogy ott időzöl (...),
s a döbbenettől szóhoz sem tudok jutni,
míg mondhatatlan dicsőséged szemlélem,
és zavaromban félelem tart most fogva,
amint látom, hogy a szívem körülfogja
azt, ki kezében tartja a mindenséget.”*¹⁶

¹⁴ Giovanni Papini, az ateista és antiklerikális olasz író vallomása Krisztusról, nagy megdöbbenést keltő megtérése után. In: Szabó Ferenc: Istenkeresők és megtérők, A XX. század konvertitái <http://tavlatok.hu/net/PDF-ek/olvasonapl12-03.pdf> (2018.11.24.)

¹⁵ Prohászka Ottokár. Élő vizek forrása. <http://www.ppek.hu/k24.htm>

¹⁶ Új Teológus Szent Simeon: Teológiával teljes hálaadás és vallomás, továbbá a Szentlélek adományáról és a benne való részesedéséről. In: <https://vigilia.hu/regihonlap/2003/6/simeon.htm> (2018.11.20)

Felhasznált irodalom:

A szakdolgozat 4., 10., 19. oldalai.

A cikk írója: Marton Janka, az ELTE tanítóképző karán vizuális nevelés szakon művészettörténet tárgyban diplomázott Krisztus-ábrázolásokról. Eddig rövid írásai jelentek meg az AQUILA Magazinban és a Túllépés korábbi számaiban. 25 éve az AQUILA közösség tagja.

Impresszum

Kiadó: AQUILA Párt, 1222 Budapest, Zakariás József u. 3.

Felelős kiadó: Varga Péterné/Pável Márta, az AQP elnöke

Honlap: www.aquilapart.hu

E-mail: varga.marta@aqp.hu

Telefon: +36 20 – 327-47-93

Nemzetközi azonosítószám:

HU ISSN 2064-7700

Bankszámlaszám:

UNI-CREDIT bank

10918001-00000038-58540003

Fő- és felelős szerkesztő:

Varga Péterné/Pável Márta, az AQP elnöke

Főszerkesztő helyettes:

Szeibert Márton AQP média elnöke

Főmunkatársak, szerkesztők/lektorok:

Nagy Varga Katalin, lektor

Rizmayerné Márkus Edit, lektor, korrektor

Marton Janka, lektor, korrektor

Pável Ágnes lektor

Mészáros Gabriella, korrektor

Oroszi - Kuzmich Kinga, korrektor

Rizmayer Péter, lektor, korrektor